

C // 2279

33(035)

Co-funded by
the European Union

CRCLEcon Project

Тази публикация е изготвена в рамките на проект "Trifold approach to circular economy: perspectives of academia, business and wider society" 2022-1-BG01-KA220-HEED-000085464, който е съфинансиран по Програмата Еразъм+ на Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура (ЕАСЕА) към Европейската комисия.

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на тази публикация не представлява одобрение на съдържанието, което отразява единствено възгледите на авторите, и Комисията не може да бъде държана отговорна за каквото и да е използване на информацията, съдържаща се в нея.

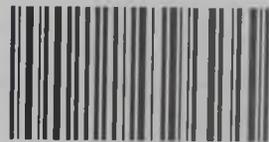
Изданието е съвместна работа на партньорските организации по проекта. Имената на организациите, партньори по проекта, които допринесоха за тази публикация, са както следва: Стопанска академия "Д. А. Ценов" – България, Университет "Артифекс" в Букурещ, Истанбулски университет "Есенюрт" и Нишки университет.

(CC) Тази публикация е лицензирана под Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

- ©Андрей Захариев, автор, Свищов, 2024
- ©Петко Ангелов, автор, Свищов, 2024
- ©Маргарита Михайлова, автор, Свищов, 2024
- ©Александру-Лучиан Маноле, author, Bucharest, 2024
- ©Каталин Дятку, автор, Букурещ, 2024 г.
- ©Вирджиния Куку, автор, Букурещ, 2024
- ©Генади Чобану, автор, Букурещ, 2024
- ©Вероника Василе, автор, Букурещ, 2024
- ©Ахмет Мунир Гьокмен, автор, Истанбул, 2024
- ©Ясемин Саричи, автор, Истанбул, 2024
- ©Шабан Онур Вига, Истанбул, 2024
- ©Екрем Ердиндж Гулбаш, автор, Истанбул, 2024
- ©Мая Иванович-Джукич, автор, Ниш, 2024
- ©Мария Радосавлевич, автор, Ниш, 2024
- ©Сузана Стефанович, автор, Ниш, 2024
- ©Боян Крстич, автор, Ниш, 2024
- ©Миляна Талич, автор, Ниш, 2024
- ©Академично издателство "Ценов" Свищов, 2024

БИБЛИОТЕКА
Инв. №

120000134465

БИБЛИОТЕКА
УНСС
СОФИЯ

ISBN 978-954-23-2502-4

CN: 117778

Co-funded by
the European Union

CRCLEcon Project

Андрей Захариев

Петко Ангелов Маргарита Михайлова

Александру-Лучиан Маноле Каталин Дятку

Вирджиния Куку Генади Чобану

Вероника Василе Ахмет Мунир Гьокмен

Ясемин Саричи Шабан Онур Вига

Екрем Ердинч Гулбаш Мая Иванович-Джукич

Мария Радосавлевич Сузана Стефанович

Боян Крстич Миляна Талич

Справочник по кръгова икономика за студенти

Проект №: 2022-1-BG01-KA220-NED-000085464

**“Trifold approach to circular
economy: perspectives of academia,
business and wider society”**

Програма Еразъм+, Сътрудничество за иновации и обмен на
добри практики, Стратегически партньорства за висше
образование, Развитие на иновациите

Академично издателство "Ценов"

Свищов, 2024

НЕ СЕ ИЗНАСЯ

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	11
ПЪРВА ГЛАВА. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА	22
<i>Въведение към първа глава</i>	22
<i>1.1. Общ преглед на темата</i>	24
<i>1.2. Промени в моделите на производство и потребление</i>	26
<i>1.3. Преструктуриране на веригата за създаване на стойност</i>	34
<i>1.4. Синхронизиране на кръговостта с конкурентните бизнес модели</i> ...	37
<i>1.5. Развиване на кръгово поведение</i>	42
ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ	47
<i>Използвани източници</i>	47
<i>Ключови термини</i>	48
<i>Въпроси за самооценка и дискусия</i>	50
<i>Обобщение</i>	54
<i>Учебен пример 1-1</i>	56
<i>Учебен пример 1-2</i>	57
<i>Учебен пример 1-3</i>	57
ГЛАВА ВТОРА. РЕШЕНИЯ СВЪРЗАНИ С ПРЕХОДА КЪМ КРЪГОВА ИКОНОМИКА	59
<i>Въведение във втора глава</i>	59
<i>2.1. Промисленост</i>	60
<i>2.1.1. Секторна диверсификация и ресурсна диверсификация в кръговата икономика</i>	60

2.1.2. Доказателства за кръговата икономика в промишлеността на България.....	64
2.2. Химикали	69
2.2.1. Натриевата основа като универсален химически агент в кръговата икономика	69
2.2.2. Екологичен анализ на методите за производство на сода каустик като универсален химически агент в кръговата икономика.....	71
2.3. Пластмаса.....	75
2.3.1. Предимства и недостатъци на пластмасата.....	75
2.3.2. Ключови предизвикателства в контекста на кръговата икономика ..	77
2.4. Отпадъци и рециклиране.....	82
2.4.1. Осигуряване събирането и рециклирането на отпадъците чрез общинска такса за битови отпадъци.....	82
2.4.2. Събиране и транспортиране на битовите отпадъци	83
2.4.3. Депониране на битовите отпадъци.....	84
2.4.4. Осигуряване чистотата на урбанизираните територии.....	86
2.4.5. Методически разчети и план-сметка за определяне на общинска такса битови отпадъци по компоненти.....	88
ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ.....	90
Използвани източници.....	90
Ключови термини	92
Въпроси за самооценка и дискусия	95
Обобщение	97
Учебен пример 2-1. Партньорството на Kia Corp и TOS – стъпка към ограничаването на глобалния пластмасов отпечатък.....	99

Учебен пример 2-2. Разработване на прогноза за общинските приходи от такса битови отпадъци 100

ТРЕТА ГЛАВА. ЕФЕКТИ ОТ КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА ЗА СТУДЕНТИТЕ В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ И ОБЕЗКУРАЖЕНИТЕ СТУДЕНТИ 102

Въведение към трета глава..... 102

3.1 Кръговата икономика и бедността 104

3.1.1 Социално-икономически измпликации за бедните общности 104

3.2. Комплексност на кръговите умения 109

3.2.1 Разбиране на кръговата икономика 109

3.2.2 Кръгови умения в дизайна и иновациите..... 110

3.2.3 Продължаващо обучение 110

3.2.4 Управление на веригата на доставка в кръговата икономика 110

3.2.5 Кръгови умения в производството 111

3.2.6 Кръгови умения в управлението на ресурсите 111

3.2.7 Ролята на технологиите в кръговите умения 111

3.2.8 Кръгови умения в политиката и застъпничеството 112

3.2.9 Предизвикателства и пречки пред развитието на кръгови умения 112

3.3 Случаят на замяна на ученето с работа..... 113

3.3.1 Определение за учене и работа..... 113

3.3.2 Ползи от работата..... 115

3.3.3 Учене чрез работа 116

3.4 Дигитални тенденции и приобщаване 121

3.4.1 Разбиране на кръговите умения..... 121

3.4.2 Предизвикателства и възможности 122

3.4.3. Приобщаване в дигиталната ера: преодоляване на разделението	124
ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ	126
Използвани източници.....	126
Ключови термини	130
Въпроси за самооценка и дискусия	133
Обобщение	135
Учебен пример 3-1. Интерактивни дейности по кръгова икономика за обучаеми.....	136
Учебен пример 3-2.1. Стратегии за намаляване на отпадъците в местната общност.....	138
Учебен пример 3-2.2. Иновативни дизайнерски решения за конкретни продукти или индустрии.....	138
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА. БЪДЕЩИ СПЕЦИАЛИСТИ ПО КРЪГОВА ИКОНОМИКА	139
Въведение към четвърта глава.....	139
4.1. Еволюиране в кръгов икономически бизнес модел на лично, корпоративно, институционално и обществено ниво.....	140
4.1.1. Понятието за кръгови бизнес модели	140
4.1.2. Разработване на кръгови бизнес модели на фирмено и лично ниво....	142
4.1.3. Развитие на кръгови бизнес модели на институционално и обществено ниво	150
4.2. Перспективни професии и работни места в кръговата икономика	160
4.2.1. Определения за кръгови или зелени работни места и типология на професиите.....	160
4.2.2. Перспективните професии в зелената икономика и новите работни места.....	165

<i>4.2.3. Нови професионални умения, които ще водят до развитие на кръговата икономика</i>	168
<i>ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ</i>	173
<i>Използвани източници</i>	173
<i>Ключови термини</i>	176
<i>Въпроси за самооценка и дискусия:</i>	177
<i>Обобщение</i>	178
<i>Учебен пример 4-1. Методологични съображения за елементите за проектиране на бизнес модела Capvas на кръговата икономика</i>	179
<i>Учебен пример 4-2. Илюстрация на основни и подпомагащи кръгови работни места и умения в Амстердам, Нидерландия</i>	184
<i>Учебен пример 4-3. Системата за депозит и връщане за рециклиране на кутии и бутилки за напитки в Дания създава нови кръгови/зелени работни места</i>	186